

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВІЙСЬКОВА ТА АЛЬТЕРНАТИВНА (НЕВІЙСЬКОВА) СЛУЖБА В УКРАЇНІ

Рівень вищої освіти –другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “27” січня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Військова та альтернативна (невійськова) служба в Україні
Викладач (-і)	Зінич Любомир Васильович, к.ю.н., викладач кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
E-mail викладача	Liubomyr.zinych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=88&id_cou=5587
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b8-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd% d0%be%d0%b3%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%86%d0%b5%d1%81%d1%83/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних, науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом навчальної дисципліни є суспільні відносини, що складаються у сфері військової служби та військової діяльності держави. Сутність та зміст її для юристів - магістрів полягає у вивченні державно-правового аспекту військової та альтернативної (невійськової) служби та діяльності держави щодо забезпечення проходження цієї служби. Об'єктами вивчення є суспільні відносини при проходженні військової та альтернативної (невійськової) служби.</p> <p>Військова та альтернативна (невійськова) служба в Україні складається із Загальної та Особливої частини. Загальна частина об'єднує норми загальні принципи, форми і завдання військової та альтернативної (невійськової) служби в Україні, порядок комплектування Збройних Сил України, засоби забезпечення законності у Збройних Силах України. Особлива частина включає три суспільних відносин щодо проходження військової та альтернативної (невійськової) служби в Україні, матеріального та соціального забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей. Виходячи з цього, навчальна дисципліна складається із двох <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення; 2. Правові основи забезпечення проходження військової служби та альтернативної (невійськової) служби, відповідальність військовослужбовців та пільги, що їм надаються під час проходження служби. <p>Основними джерелами Військової та альтернативної (невійськової) служби в Україні є Конституція України, Закон України «Про військовий обов'язок та військову службу в Україні», Закон України «Про оборону», Закон України «Про Збройні Сили України», Закон України «Про альтернативну (невійськова) службу» та ряд інших законів та</p>	

нормативно-правових актів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є визначення всіх правових аспектів військової та альтернативної (невійськової) служби, організаційно-правових засад єдиноначальства, порядку несення військової служби, забезпечення військової дисципліни відповідно до законів України, військових статутів, положень та інших нормативно-правових актів.

Основними цілями навчальної дисципліни є надання знань, вмінь та навичок правникам у дослідженні державно-правового аспекту військової та альтернативної (невійськової) служби та діяльності держави при проходженні цієї служби. Навчити їх правильно застосовувати набуті знання в своїй практичній роботі щодо забезпечення законності при проходженні військової та альтернативної (невійськової) служби.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права, результатів наукових досліджень відносин у військовій сфері.

Знання та розуміння наукової військово-правової термінології.

Здатність застосовувати знання військово-правових приписів у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області права військової сфери та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в сфері військової та альтернативної (невійськової) служби в Україні.

Фахові компетентності:

Знання і розуміння основ правового регулювання у сфері військової та альтернативної (невійськової) служби в Україні.

Здатність аналізувати правові проблеми у сфері військової та альтернативної (невійськової) служби в Україні, формувати та обґрунтовувати правові позиції щодо конкретних ситуацій.

Знання і розуміння особливостей реалізації норм матеріального і процесуального права військової сфери.

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення чинного законодавства у сфері права військової сфери.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту і забезпечення прав і інтересів громадян у галузі права військової сфери.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам у сфері права військової сфери.

Програмні результати навчання

- здатність демонструвати знання та розуміння змісту базових правових категорій та понять права військової сфери України
- вміння надавати консультації щодо правового регулювання відносин з приводу комплектування Збройних Сил України особовим складом, проходження військової служби, матеріального та соціального забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей;
- здатність демонструвати знання і розуміння структури та принципів функціонування системи Збройних Сил України;
- готувати проекти необхідних актів застосування права військової сфери відповідно до правового висновку, зробленого в різних правових ситуаціях.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття

Загальна кількість годин

Заочна форма навчання

Лекції

12

семінарські заняття / практичні / лабораторні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий	
2	081 Право	1	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		Лекції	Практ. заняття	Сам. Робота
Змістовий модуль 1. Основні положення				
Тема 1. Правові основи організації військової та альтернативної (невійськової) служби.		2	2	8
Тема 2. Забезпечення законності у Збройних Силах України та інших військових формуваннях.		2	2	8
Змістовий модуль 2. Правові основи забезпечення проходження військової служби та альтернативної (невійськової) служби, відповідальність військовослужбовців та пільги, що їм надаються під час проходження служби				
Тема 3. Військовий обов'язок в Україні, комплектування Збройних Сил України особовим складом.		2	4	12
Тема 4. Військова служба і порядок її проходження.		2	4	12
Тема 5. Альтернативна (невійськова) служба та порядок її проходження.		2	2	8
Тема 6. Пільги та соціальне забезпечення військовослужбовців, членів їх сімей та інших громадян у зв'язку з виконанням військового обов'язку.		2	4	12
Заг.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D1%97			

	%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%9D%D0%9D%D0%AE%D0%86.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 8 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі: На контрольну виноситься 3 коротких описових завдань, які оцінюються по 10 балів, 3 коротких запитання нормативного змісту (визначення понять), які оцінюються по 5 балів, 1 тестове запитання, яке оцінюється у 5 балів.) Максимальний бал за контрольну становить 50 балів. За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0/
Семінарські заняття	Оцінюються за 4-рівневою шкалою (від 2 до 5). Система оцінювання семінарських занять визначена п.п.4.5.3. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль - залікова робота у письмовій формі. На залік виноситься 3 коротких описових завдань, які оцінюються по 10 балів, 3 коротких запитання нормативного змісту (визначення понять), які оцінюються по 5 балів, 1 тестове запитання, яке оцінюється у 5 балів.) Максимальний бал за залікову роботу становить 50 балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i></p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в</p>	

обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Богуцький П.П. Основи військового права України: курс лекцій / П.П. Богуцький, С.М. Скуріхін. – Одеса : Фенікс, 2010. – 340с.
2. Запобігання корупції, очищення влади та фінансовий контроль у воєнній сфері України (2-ге видання): Навчальний посібник (електронне видання) / Автори-укладачі С.П. Пасіка, О.О. Опанасенко та інші // За заг. ред. В.В. Балабіна. - К.: ВІКНУ, 2016. - 315 с.
3. Кодекс відповідальності військовослужбовців 2-ге видання: Навчальний посібник. Збірник нормативно-правових актів / Автори-укладачі В.В. Забарський, С.П. Пасіка та інші // За заг. ред. В.В. Балабіна. - К.: ВІКНУ, 2014.
4. Чимишенко С.М. Додаткові види грошового забезпечення військовослужбовців. Навчальний посібник. Видання друге. - К.:ФОП Береза А.Є., 2013. - 111 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Зінич Л.В. Військова та альтернативна (невійськова) служба: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів магістратури денної форми навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018.

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d1%8f/>

2. Зінич Л.В. Військова та альтернативна (невійськова) служба: методичні вказівки для самостійної роботи студентів магістратури денної форми навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018.

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d1%8f/>

**Викладач кафедри конституційного, міжнародного
та адміністративного права, к.ю.н.
Зінич Л.В.**